

„TRIANON ÉS A SZLOVÁK NEMZETHALÁL” ???

A fenti címen jelent meg írásban Pethő Tibor Szarka László történésszel készített interjúja a Magyar Nemzet 2016. március 26-i számában. Az írás néhány érdekes, elgondolkoztató és megszívlelendő, de több nehezen elfogadható gondolatot is tartalmaz.

Szarka László elmondja, hogy szlovák részről időről-időre elhangzik: helytelen a valamikor soknyelvű, soknemzetiségű Magyar Királyságot még mindig Magyarországgként emlegetni. A szlovák kivánság abszurditása – jegyzi meg helyesen a történész – az, hogy a mai Szlovákia is többnemzetiségű és többnyelvű ország, mégis, az államalkotó többség után Szlovákiának nevezetik. Tegyük hozzá: és mindez nem az Árpád-ház vagy a Hunyadiak idején, hanem a modern XXI. században történik.... Az igaz - folytatja Szarka –, hogy a kiegyezés utáni dualizmus-kori magyar politika, s főként a Szabadelvű Párt egyik célja egy etnikailag homogén állam megteremtése volt. Ennek érdekében állítólag egyszer betiltották a 2 milliós szlovák nemzet egyetlen országos kulturális intézményét, a Matica Slovenskát, és három szlovák nyelvű gimnáziumot is. Az akkoriban dinamikus fejlődésnek indult Monarchia nagyvárosainak nagy építkezéseire pedig a jobb megélhetés, nagyszámú munkalehetőség miatt tódultak a szlovák munkások: kőművesek, ácsok, kubikosok stb., ami – a már említett állítólagos magyarosító törekvésekkel együtt – a szlovák nemzetvédő fejekben felvetette a teljes beolvadás, a „nemzethalál” rémképét – említi meg Szarka történész.

Való igaz (már a radikálisan liberális és ellenzéki Jászi Oszkár, a Károlyi Mihály féle nemzetveszejtő kormány egyik minisztere is megírta „A nemzeti államok kialakulása és a nemzetiségi kérdés” - 1912, Budapest - című művében), hogy a több mint 1 évszázados török hódoltság után főleg a Duna-Tisza közén, de a tiszántúli területeken is tragikusan megritkult magyarság az 1789-1910 közötti időszakban igen nagy számban olvasztott be magába nem-magyar népeiséget. De a magyar nacionalizmussal legkevésbé sem „vádolható” Jászi ennek okát nem egy központi magyar politikai akarat sikerességével magyarázta, hanem a következőkkel:

„Schwartner még 1809-ben is csak 3 millióra becsüli a *[törökök által megtizedelt]* magyarságot s ezzel, mint lelkes magyarbarát, a pesszimizisztikus jóslatokat igyekezett megcáfolni. Vagyis még a 19. század elején is, szándékosan optimisztikus számítás szerint 10 milliós népességből legfeljebb 3 millió a magyar!” Majd leírja, hogy az 1850-es népszámlálási adatok viszont már 5 millió magyart, és 6.3 millió nem-magyart mutatnak. Ami azt jelenti, hogy ha az akkori természetes népszaporulati rátával számolunk mindkét oldalon (s miért ne ezzel számolnánk), akkor a magyarság 63 év alatt 1.7 millió idegen nemzetiségűt olvasztott be magába! S mivel éppen ebben az időszakban velünk szemben ellenséges politikai hatalom uralkodott, így nyilván nem merülhet fel az a vád, hogy az államhatalom magyar érdekeket erőltetett volna a nemzetiségekre. Egyébként is, ha az 1/3-nyi magyarság hegemoniája valóban erőszakon vagy más ilyen mesterkedésen alapult volna, akkor ilyen létszamaránnyal nem sok esélye lett volna a magyarságnak a megmaradásra. Jászi így folytatja a gondolatmenetet: „... felmerül a kérdés, hogy a magyar elemnek ezt a rendkívüli beolvasztó hatását mi okozta? A legkisebb kétség sem férhet ahhoz, hogy itt egy teljesen öntudatlan és békés folyamattal állunk szemben. A magyar nép....visszatért termékeny síkságaira vagy megerősödött azokon és békés, verejtékes munkával egyre intenzívebb mezőgazdaságot és annak nyomán pezsgőbb városi életet fejlesztett ki. Ezzel napról-napra fokozta a cseregazdasági élet ritmusát,

melyből mindenütt fejlettebb forgalom, kultúra és szabadság állt elő. Ez a magasabb életlehetőség, ez a tökéletesebb közlekedés, ez a melegebb kultúra volt az, mely városainkat megmagyarosította, s az idegen falusi népet is beolvasztotta...”. A számok nyelvén ezt így fogalmazta meg Jászi Oszkár: „Az egész magyarság száma 1789-1900 között 2.3 milliőről 8.6 millióra szökött fel, ami 6.3 milliónyi, 270%-os szaporulat!” Ugyanakkor „a nem-magyar népesség szaporulata 5.7 milliőről 8.1 millióra nőtt, ami 2.4 milliónyi, „csupán” 43%-os növekedést jelent a magyarság 270%-os szaporodásával szemben.” Tehát az 1787-1900 közti időszakban mintegy 2 millió idegenajkú ember olvadt be a magyarságba! Összefoglalva tehát Jászi statisztikai adatainak lényegét, nyugodt meggyőződéssel kijelenthetjük, hogy az a nagyszámú asszimiláció, ami pl. a szlovák nemzetvédők fejében felvetette a „nemzethalál” rémképét, az egy természetes, békés, fejlődő társadalmi folyamat következménye volt, mégha a vizsgált időszak vége felé történtek is ennek az asszimilációs folyamatnak a gyorsítására erőtlen magyar politikai próbálkozások, mint pl. a három szlovák nyelvű gimnázium bezárásának esete.

A fő kérdés Szarka László válaszával kapcsolatban azonban nem is ez. Hanem az, hogy egy olyan kaliberű, magyar származású történész, mint a Galánta-i születésű, egyetemi tanulmányait Pozsonyban végző Szarka László, aki már 1978-ban megkapta a magyar állampolgárságot, majd a Magyar Tudományos Akadémia munkatársává is válhatott, miért csak a valós eseményekhez képest lényegtelen, de a szlovák nacionalisták által erősen felnagyított történelmi „példákat” említi, s miért nem szól a szlovák vádakat könnyedén helyére rakó, mert valós bizonyítékokról?

Véleményem szerint Szarka Lászlónak nemcsak a Jászi által leírt békés és természetes beolvasztást kellett volna megemlítenie, hanem azt is, hogy viszont miként bántak a szlovákok (és a csehszlovákok) az 1919-ben mások segítségével kreált országukban rekedt magyarokkal. Pedig lenne mit elmondani. Kezdhetnénk mindjárt azzal, hogy az 1919 szeptemberben Saint-Germainben megkötött nemzetközi kisebbségvédelmi szerződést, mely többek közt a kisebbségek törvény előtti egyenlőségét, szabad anyanyelvhasználatát, és anyanyelvi iskoláztatásának jogát volt hivatva biztosítani, milyen arcátlanul, semmitől sem tartva ignorálták az évtizedek alatt, de valójában még ma, a 21.századra sem érték el ezekben a kérdésekben azt a szintet, amit közel 100 éve már megígértek s amire aláírásukkal magukat akkor elkötelezték. Felsorolni is nehéz lenne azokat az emberellenes és kisebbségellenes bűnöket, amiket a csehszlovák és szlovák hatóságok elkövettek a felvidéki magyarság ellen, mint pl. az erőszakos kitelepítések, tiszta magyarlakta településeken iskolák bezárása, anyanyelvhasználatot pénzbírsággal is büntető eljárások bevezetése, magyar területek közigazgatási határainak újraszabása a magyar többség statisztikai elcsökevényesítése céljából, az egyházak elszorvasztása, az úgynevezett „zsellértörvény”, a „földbirtoktörvény”, és a „földreform” behozatala, mely megfosztotta a magyar parasztságot a földjeiktől. Vagy a felvidéki magyarok állampolgárságának egyszerű felfüggesztése, mely pl. a nyugdíjjogosultságot, és más állami juttatásokhoz való jogot is érintette, stb., stb. Nem tudom, hányan tudják, hogy a II.vh. végén a szlovákok tervezték, hogy a közeledő orosz (bocsánat, szovjet) hadsereggel dél felé kinyomatják a teljes magyarságot, kutyástól-macskástól, unokástól, nagymamástól.... Ez az ördögi, és sajnos csak ritkán felemlgetett terv csupán azért nem valósult meg, mert a front főmozgása arrafelé észak-déliből kelet-nyugatvá alakult. A háború után minden magyar intézményt és szervezetet felszámoltak. Betiltották a magyar nyelv használatát, kirúgták az egyetemistákat, rátették a kezüket a magyar bankbetétekre, s mindezek után beindították a kitelepítéseket, közmunkára való

elhurcolásokat. Több tízezer magyar családot szállítottak télen jéghideg, fűtetlen marhavagonokban Csehországba. S aki még ezek után is életben és talpon maradt valahogy, annak lebuldózerezésére kitalálták a „reszlovakizációt”, mintha a felvidéki magyarok az évszázadok alatt elmagyarosodott szlovákok utódai lettek volna.....A magyarokat a németekkel együtt kollektíve bűnösökké nyilvánították, s az ezt rögzítő dokumentum (Benes elnök által 1945 augusztus 2-án aláírt elnöki dekrétum) azóta sem lett hivatalosan törölve a nemzetközi jog normái szerint.

Mindezek a borzalmas tények egyike sem fért bele a riport kereteibe, ehelyett Szarka László történész arról beszélt, hogy nekünk magyaroknak fel kell ismernünk, hogy az a Trianon, ami nekünk mint legnagyobb modernkori tragédiánk rögzült, az a szomszédoknak nemzetállamaik megszületését jelentette. S hogy országaik megszületését részben maguknak, de részben a döntéseket meghozó nagyhatalmak helyi önérdekérvényesítésének is köszönheték.... Sovány vigasz - mondaná békés természetű öregapám. Felháborító, hogy egy magyar történész ilyesmiről, s nem az általunk fentebb felsorolt, korántsem teljes szlovák bűnlajstromról beszél - mondom én. Véleményem szerint Szarka László témamegközelítése elfogadhatatlan. A szlovákság Trianon óta kifejtett magyarelles akciói és azok kifogyhatatlan eszköztára sem időben, sem formában, sem méreteiben, sem eredményeiben nem hasonlíthatók össze a szlovákságot magyar részről ért sérelmekkel. Ezt egy történelmet akárha felszínesen is ismerő személynek tudnia kell a határ mindkét oldalán. Hát még egy történésznek, akinek a családja az atrocitásokat feltételezhetően végigszenvedte. Mert hogyan lehet ugyanazzal az erkölcsi/társadalmi/történelmi mércével mérni pl. egy 16.századi eseményt, mint egy 21. századit? Igazságosan sehogy.

Szarka László arra a kérdésre, hogy „A közös történelem feltárásán, bemutatásán túl mi segíthet még a megbékélésben”, többek között azt válaszolta, hogy „A közel 700 km hosszú közös határ mindkét oldalán található, nehéz helyzetű régiókat közös erővel mielőbb ki kellene emelni hátrányos periféria-helyzetükből”. Ez emberséges gondolat, már bólintanék is rá, ha nem olvasnám tovább: „Nekünk (mármint magyaroknak) például be kellene látnunk, hogy nem önmagunkkal vagyunk határosak...”. Na kérem, akkor itt álljunk meg, és gondolkozzunk. Tehát a (tisztán, vagy túlnyomó többségében magyarok lakta) terület több évtizeden át végrehajtott (központilag elhatározott és kivitelezett, tehát szlovák részről tudatos és szándékos) lerobbantásának, elhanyagolásának a következményeit, ami egyértelműen az ottani magyar közösségek megszüntetésére, kivéreztetésére irányult, s amit a szlovákok mindig szemrebbenés nélkül, sőt vehemensen tagadtak, azokat a károkat most közösen hozzuk helyre? Még bele is mennék, de aztán Szarka László következő mondatából megtudom, hogy mi nem is önmagunkkal vagyunk határosak! Tehát akkor azok a szerencsétlenek a történész szerint mégsem magyarok? Akkor viszont miért a magyar kormányt, a magyar államot kéri, hogy segítsen? Akkor most határosak vagyunk önmagunkkal, vagy nem? No de ez csak amolyan szónoki kérdés. Tudjuk rá a választ. Mi is, és Szarka László is.

Nem tudom viszont, hogy járt-e már Szarka úr Párkány (Stúrovo) főterén, s nézett-e onnan vissza a Duna víze felett dél felé. Ha nem, akkor érdemes lenne. Neki is földbe gyökerezne a lába a látványtól. Attól a lenyűgöző látványtól, ahogy az esztergomi várhegy, rajta a várral és a bazilikával, még ott a túlparton is a feje fölé tornyosul. És akkor próbálja meg elképzelni azoknak a magyaroknak az érzéseit, akik évtizedeken át minden alkalommal, amikor a Duna éppen kék vagy szürke, csillogó, vagy ködös víze felett átkúszott a bazilikából a harangszó. Földbe gyökerezett lábbal, elhomályosult tekintettel, összeszorult szívvel hallgatták. De egy percig se higggye Szarka

László, hogy ez párkányi sajátosság, mert így volt (van) ez Gyulavarsándon, Feketegyarmaton, Abafalván, Bódvavendégin, Abaújnásdon, Legenyén, Borsiban, Beregsomon, és még sokszáz, magyarok lakta településen, végig a csonkaország határa mentén. Méghogy nem önmagunkkal vagyunk határosak! Ilyet egy magyar történész szájából.... Továbbmegyek. Elárulom Szarka Lászlónak, hogy az utódállamok sok évtizedes, határmenti kivéreztetési és erőszakos ki- és betelepítési terve csak részben sikerült. Van, ahol jobban, van ahol kevésbé. Borsiban pl. még volt annyi erejük a magyaroknak, hogy saját pénzből tetőt húztak a nagyságos fejedelem szülőházára. Csakhogy állva maradjon. Csicszerben nyáron még magyarul kiabálják az utcán: tessék-tessék, finom édes a csicseri görögdinnye....S ha körbejárunk a határ mentén, végig megtaláljuk az élet ilyen jeleit. Ott, ők még küzdenek azért, hogy önmagunkkal maradhassunk határosak. De ki tudja meddig bírják, ha a Budapestről érkező Magyar Nemzetben közben olyanokat olvasnak egy magyar történésztől, hogy ők már nem is léteznek....

Utolsónak hagytam az interjú első kérdését, s az arra adott választ. Merthogy az egész beszélgetésnek végülis a Szlovákiában 2016 március 5-én tartott parlamenti választások, és azon belül a magyar pártok szereplése volt az apropója. A kérdés az volt, miért nem jutott be a parlamentbe megint az MKP, és miért sikerült ismét bejutnia a Hid-Most-nak. A válasz helyes irányba indult: „A szlovákiai magyarság gazdaságilag, regionálisan, politikailag erősen tagolt, demográfiailag fogyó, identitás szerkezetében pedig egyre sokszínűbb társadalom”. Valóban, ez sajnos tényleg így van. Azt azonban én még magyarázatként hozzátettem volna (s most hozzá is teszem), hogy „köszönet” ezért a több évtizedes csehszlovák és szlovák magyarirtó akcióknak és manipulációknak. S ezzel el is jutottunk a riporter fenti kérdésére adható legigazabb, legpontosabb válaszhoz: miért nem jutott be az egyik, s miért jutott be a másik magyar párt. A helyes, és igen egyszerű válasz, amit megintcsak én, és sajnos nem a kérdezett történész ad meg, az, hogy mert mindkettőt ügyesen manipulálják a szlovákok. Az egyik szavazóbázisát sorvasztják, vezetőit lejárattják, elszigetelik, míg a másikat – vezetőiken keresztül – kábítják, csábítják, altatják, félrevezetik, olvasztják. A cél világos: csak olyan magyar párt legyen szlovák parlamenti tényező, amelyik hajlik, idomul, alkalmazkodik, felad, befolyásolható. Jó és eredményes taktika. Másutt is tapasztaltunk már ilyet. S mégsem tanulunk.

A megkérdezett Szarka László történész persze nem ezzel fejezte be a gondolatot. Hanem inkább pozitív szomszédságpolitikai irányvonal folytatásáról, és a magyar kormány megértő támogatásának szükségességéről beszélt. Vagyis, megint mi nem csináljuk elég jól, Budapesten. Pozsonyban viszont minden a legnagyobb rendben. Amikor a pozsonyi kormány- és egyéb állami hivatalokban ilyen Szarka Lászlóval és hasonló magyarokkal készült cikkeket olvasnak a szlovák hivatalnokok, akkor valószínűleg úgy viselkednek, mint mi kisdobos korunkban tettük az erdőben, számháborúzás közben. Mi akkor a számunkat dugtuk a fák mögött. A pozsonyiak az ilyen magyar cikkek olvasásakor a nevetéstől könnyező, visszafojtottságtól lilára torzult arcukat rejtik akták, oszlopok és íróasztalok mögé. Ámbár, lehet az is, hogy nem rejtik. Hanem szabadon, nyíltan kacarásznak, nevetgélnek. Elvégre, láthatjuk, az övéké a pálya....

A garázsom falán a régi fényképek, térképek, metszetek között van egy fénykép, amit különösen kedvelek, gyakran nézegetek. Pedig csak egy szegény, késő-őszi falusi utcát, három embert, és négy libát ábrázol. Az utca közepén állnak, arccal nagyjából egymás felé. Köztük a libák, hangos gágogással. Egy 14 év körüli fiú, bocskorban, ködmönkében, sűrűszövésű kopott vászonnadrágban,

vállán tarisznya, kezében bot. Láthatóan ő a libapásztor. Mellette 20-30 körüli női alak, a hidegtől, durva kövesutaktól kékre keményedett meztelen lábakkal, szegényparaszti ruhában, mellénykében, köténykében, hátul megkötött fejkendőben. Hóna alatt kisebb fasajtár, kezében bádog vizesvödör. A kútra, vagy a patakhoz indult vízért. Velük szemben félig takarásban 8 év körüli kislány, viszonylag rendes, de jellegtelen ruhában. A szemközti hegyoldal, az útmenti fák, a fények csípős, ködös, koránovemberi délelőttöt mutatnak. És határtalan csendet. És határtalan békét és nyugalmat. A kép közepén végigkanyargó, inkább földes-, mint kövesút végig friss ló-, tehén- és baromfitrágyával tarkított. A felvétel 1908-ban készült Felsőtótiban. Egy 1900-ban kiadott geográfiai szótár (helységnévtár) szerint („A magyar szent korona országainak területén fekvő községek és egyéb lakóhelyek betűrendes névsora. Magyarország és Fiume”) Felsőtóti Bars megyében, a Garamszentkereszt-i járásban, Körmöcbánya-i anyakönyvi kerületben volt. Összesen 45 ház, 850 lakos. Mind római katolikus. Nemzetiségük nincs feltüntetve. A képen álló három személy tehát lehetett magyar is, tót is. Mindegy volt. Nekik ugyanúgy nem számított, mint a libáknak. Csak a hatalmas, gyönyörű béke számított, a nyugalom és a csend, amiben éltek.

Emiatt a sugárzó béke miatt nézegetem olyan sokszor ezt a képet. De én sajnos már azt is tudom, amit ők 1908 novemberének azon a ködös délelőttjén még nem tudhattak. Hogy az a gyönyörű béke már nem tartott sokáig. S vele elmúlt az az idő is, amikor még mindegy volt: tótok voltak-e, avagy magyarok.

oooooooooooo

Albert László/2016ápr6/ozora1949@hotmail.com